

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/78227>

Please be advised that this information was generated on 2017-12-06 and may be subject to change.

Boom Juridische uitgevers
Postbus 85576
2508 CG Den Haag
T (070) 330 70 33
F (070) 330 70 30
E info@bjv.nl
I www.bju.nl

EstateTip Review

Afl. 2009-36

21 oktober 2009

Op weg naar de 'nieuwe' Successiewet (X)

De 6%-barrière voor oprenting aangescherpt

In *EstateTip Review* 2009-33 berichtten wij dat de estate planningstool bij uitstek, te weten het *oprenten* van vorderingen op de langstlevende echtgenoot die krachtens erfrecht ontstaan, welke vorderingen de nalatenschap *uithollen*, behouden is gebleven, zij het met een 6%-barrière. Niet zelden wordt in de testamentenpraktijk gewerkt met een *enkelvoudige* rente die *gebaseerd* is op een *samengestelde* interest van 6%. Is deze rente bovenmatig in de zin van het nieuwe art. 9 SW 1956? De wetgeving zou worden verduidelijkt en met de Tweede nota van Wijziging (Kamerstukken II 2008/09, 31 930, nr. 16) van 6 oktober jongstleden weten we meer. De tekst van het nieuwe art. 9 SW luidt thans als volgt:

- '1. Geldvorderingen die zijn ontstaan als gevolg van een verkrijging krachtens erfrecht worden ongeacht de hoogte van de rente die zij op grond van een uiterste wilsbeschikking of op grond van een rentevaststelling als bedoeld in artikel 1, derde lid, dragen, in aanmerking genomen voor ten hoogste de nominale waarde.
2. Ingeval een geldvordering als bedoeld in het eerste lid ten gevolge van of na het overlijden van de schuldenaar opeisbaar wordt, onderscheidenlijk tijdens het leven van de schuldenaar opeisbaar wordt of wordt afgelost, en deze vordering op grond van een uiterste wilsbeschikking of op grond van een rentevaststelling als bedoeld in artikel 1, derde lid, een rentebestanddeel bevat dat hoger is dan indien de vordering een samengestelde rente had gedragen naar het percentage, bedoeld in artikel 21, dertiende lid, wordt het deel van de rente dat uitgaat boven de rente die bij het hiervoor bedoelde percentage zou zijn opgebouwd, zonodig in afwijking van artikel 1, derde lid, voor de toepassing van deze wet geacht door de schuldeiser krachtens erfrecht, onderscheidenlijk krachtens schenking te zijn verkregen van de schuldenaar.
3. In afwijking van het tweede lid wordt het deel van de rente, bedoeld in dat lid, dat wordt betaald door de uitoefening van een wilsrecht als bedoeld in de artikelen 19 of 21 van Boek 4 van het Burgerlijk Wetboek, bij het overlijden van de langstlevende ouder of stiefouder, bedoeld in die artikelen, geacht krachtens erfrecht van die ouder of stiefouder te zijn verkregen. Op het moment dat de ouder of stiefouder afziet van het vruchtgebruik, bedoeld in de artikelen 19 of 21 van Boek 4 van het Burgerlijk Wetboek, dan wel daarvan afstand doet, is het bepaalde in de eerste volzin niet of niet langer van toepassing en wordt de in de eerste volzin bedoelde rente geacht krachtens schenking van de langstlevende ouder of stiefouder te zijn verkregen.'

Wat betekent dit in concreto? De veel voorkomende BNB1989/260- renteclausule, waarbij gewerkt wordt met een enkelvoudige rente gebaseerd op een rekenrente van 6% samengesteld, kan bovenmatig zijn. Dit betekent dat we in de praktijk regelmatig tegen de fictie van art. 9 SW nieuw zullen aanlopen en per saldo (fiscaal) de aftrek beperkt is tot de rente die verschuldigd is indien een samengestelde rente van 6% van toepassing zou zijn geweest.

Laten we de staatssecretaris even aan het woord inzake de 'BNB 89/260-rente' (Tweede Nota van wijziging, Kamerstukken II 2008/09, 31 930, nr. 16, p. 8:

'Een man en een vrouw zijn met elkaar getrouwd en hebben twee kinderen. De man overlijdt, zijn nalatenschap bedraagt € 900.000. De wettelijke verdeling is van toepassing. In het testament is opgenomen dat de langstlevende echtgenoot over de overbedelingsschuld een enkelvoudige rente is verschuldigd die gelijk is aan 6% samengesteld, rekening houdende met haar statistische levensverwachting. Deze rente is, net zoals de vordering, pas opeisbaar bij het overlijden van de langstlevende ouder. Ten tijde van het overlijden van de man is de statistische levensverwachting van de vrouw 40 jaar. De enkelvoudige rente die hoort bij een samengestelde rente van 6% is dan 23,2%. Bij het overlijden van de man wordt, de onderbedelingsvordering van elk van de kinderen op de nominale waarde gewaardeerd (€ 300.000) aangezien de enkelvoudige interest van 23,2% gelijk is aan 6% samengesteld. Wanneer de vrouw tien jaar na haar man overlijdt, bedraagt de rentelast op de overbedelingsschuld in het passief van haar nalatenschap $2 \times € 300.000 \times 10 \text{ jaar} \times 23,2\% = € 1.392.000$. Bij een rente van 6% samengesteld zou de renteschuld na tien jaar afgerond € 474 000 hebben bedragen. Op grond van het nu voorgestelde artikel 9, tweede lid, leidt dit tot een fictieve verkrijging bij het overlijden van de vrouw van de bovenmatige rente. Deze bovenmatige rente bedraagt per kind € 459.000 (de helft van € 1.392.000 – € 474.000). Deze fictieve verkrijging wordt gevoegd bij de werkelijke verkrijging uit de nalatenschap van moeder. Daardoor wordt de grondslag voor de erfbelasting gelijk aan de grondslag die zou zijn ontstaan indien in het testament van de man had gestaan dat de rente op de onderbedelingsvorderingen 6% samengesteld bedraagt.'

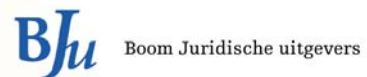
Kortom: 6% samengesteld is de maatstaf, ook als een enkelvoudige geldt die lager is dan 6% samengesteld, maar die toch civielrechtelijk feitelijk *rapper* oprent dan deze 6% samengesteld. Het 'meerdere' is bovenmatig!

De politiek is met reces. Wij hebben het reces nog in het verschiet, maar of ons veel successierechtelijke rust zal zijn gegund?

Tot volgende week!

ScholsBurgerhartSchols

Boom Juridische uitgevers

www.scholsburgerhartschols.nl

www.bju.nl

© 2009 Boom Juridische uitgevers / ScholsBurgerhartSchols

Hoewel de uiterste zorg is besteed aan de inhoud van *EstateTip Review* aanvaarden de uitgever en de redactie geen aansprakelijkheid voor onvolledigheid of onjuistheid.